

A XXIII. Komárom-Esztergom Megyei Könyvtári Napok

1994. szeptember 19. Tatabánya, Megyei Könyvtár

A rendezvénysorozatot Juhász János, a megyei önkormányzat művelődési osztályának vezetője nyitotta meg, majd dr. Monostori Imre, a József Attila Megyei Könyvtár igazgatója köszöntötte a megjelenteket.

Az első előadó Bódis László, a Közszolgálati Adattár vezetője volt, aki az adattárat mutatta be. Bevezetőjében kitért a Közszolgálati Adattár és az ÁSZSZ kapcsolatára, majd az adattár kialakulásainak okairól beszélt.

A Közszolgálati Adattár az információszerzés, közlés, egyszóval az információ-áramlás folyamatában igen fontos szerepet lát el. Bárki felkeresheti és igénybe veheti szolgáltatásai bármelyikét. Az Adattár közvetítő, koordináló szerepet lát el a szolgáltató és a felhasználó sféra között. Széles körből gyűjt információt a gazdaság, az állam és közigazgatás területéről. Speciális igények kielégítésére is van lehetőség. Mindenfajta szolgáltatásnak ára van az adat mennyiségétől és milyenségétől függően. Az adatok frissítése folyamatos, naprakész, ami a korszerű ellátás alapkövetelménye. Bárki felkeresheti az adattárat, ha megfelelő szolgáltatható adatai vannak.

A második előadó Pappné Németh Erika volt. Témája: Az IIFP a József Attila Megyei Könyvtárban.

Az Információs Infrastruktúra Fejlesztési Program 1986-ban indult a Magyar Tudományos Akadémia és az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság szakmai irányításával és anyagi támogatásával.

Célja a számítógép-hálózatra épülő korszerű számítástechnikai és informatikai szolgáltatások alkalmazásának biztosítása, az ehhez szükséges infrastruktúra létrehozása volt. Kezdetben a tudományos kutatás és a műszaki fejlesztés, ma már a felsőoktatás és a közgyűjtemények is élvezhetik a project által nyújtott támogatásokat. Az IIFP-nek kb. 440 tagintézménye van. Ebből kb. 310 HUNGARNET tag: felsőoktatás, kutatóintézetek, könyvtárak, közgyűjtemények, azaz a nonprofit sféra.

A József Attila Megyei Könyvtár 1992-ben kérte felvételét az IIFP tagjai sorába, és az akkor megalakult HUNGARNET Egyesüléshez is csatlakozott. 1994. január vége óta elérhetők a könyvtár számára is az IIF szolgáltatások a project keretében kapott X. 25 vonalon.

Az IIFP számos lehetőséget nyújt intézményei számára. Rendszeresen meghirdeti pályázatait szoftver és hardver beszerzés, valamint adatbázisok építésének támogatására. Tanfolyamain, Network shop konferenciáin 50 %-os kedvezményt kaphatnak a HUNGARNET tagintézmények dolgozói.

Az IIFP kiadványait a tagintézmények térítésmentesen megkapják. Az IIF Program rendszertelenül megjelenő IIF hírek c. lapja 1988 szeptembere és 1993 decembere között megjelent 1-6. száma megtalálható a JAMK-ban.

Az IIF Program kiadványai között található tanfolyami segédletek, a NETWORK SHOP konferenciák előadásai is. Fontos segédletek az *IIF Dokumentumai* sorozat füzetei. Ezek közül a D-7-es, az IIF adatbázisok. *Referencialapok* c. új kiadás készül a Magyar Adatbázisforgalmazók Kamarájánál, elérhető lesz a hálózaton is.

Legfrissebb, a kezdő felhasználóknak sok segítséget nyújtó könyvük: Bakonyi Géza - Drótos László - Kokas Károly: *Navigáció a hálózaton*. Bp. IIF, 1994.

A számítógép-hálózaton elérhető szolgáltatások közül a kommunikáció és az információszolgáltatás alapvetően fontos a könyvtárak számára.

Az IIF szolgáltatásai közül az e-mail-t, az elektronikus levelezés lehetőségét a megyei könyvtárak még nem használják ki. Elmondta az előadó, hogy kezdő felhasználóként ez év tavaszán e-mail-en megkérdezte a hálózatba régebben bekötött megyei könyvtárakat az IIF hálózat használatáról. A levelet hat helyre postán is fel kellett adni, mert nem nézték meg a postafiókjaikat a címzettek. E-mail-en csak egy választ kapott. Az e-mail-t a könyvtárközi kölcsönzésben is kipróbálták. Az elküldött kérést hol azonnal, hol csak több nap után találták meg ugyanannál a könyvtárnál is. A beérkezett kérések között volt olyan, amelyet ELLA postafiókkal rendelkező, Budapesten dolgozó olvasó adott fel. Az előjegyzésért már be sem kellett jönnie a könyvtárba.

Az ELLA elektronikus levelezőprogram mellett a TRILLA is használható. Ez magában foglal levelező, faliújság és adatátviteli modulokat A faliújságon ajánlatok, hirdetések, például

ELLA panaszok, kérések, tanácsok, az IIF programiroda adatai, közleményei, IIF ügyfélszolgálat adatai, közleményei olvashatók.

A TRILLA adatátviteli moduljával elérhetők a felhasználók archívumai, tömörített formában. A Network shop 94 konferencia előadásaihoz nagyon hamar hozzá lehetett jutni. Megtalálhatók a könyvtárosok elektronikus konferenciájának, levelezőkörének, a KATALIST-nek az anyagai is.

Az IIF adatbázisok közül az Országos Széchényi Könyvtár, a József Attila Tudományegyetem, a Budapesti Műszaki Egyetem, a Miskolci Egyetem online katalógusaival, az IIFP BRS/SEARCH szolgáltató gépén a Nemzeti Periodika Adatbázissal, a Hatályos Szabványok, a magyar *Books in Print* adatbázisaival kezdték meg az ismerkedést.

A BRS/SEARCH-on 71 adatbázis található. Kedvesinálónak néhány:

AKVA - Csapody Vera növényfestő akvarelljeinek adatbázisa,

BOOK - Interbright adatbázis,

DIPL-Mohács előtti oklevelek,

EMSZ - Erdélyi Magyar Szótörténeti Tár,

GERI - Gerincesek adatbázisa,

HUNI - Hungarika Információ,

INDX - Az IIF adatbázisok adatbázisa,

KIKI - Ki kicsoda adatbázis,

NEPR - Néprajzi tárgyarchívum,

POEM - A régi magyar vers repertórium,

VETE - Régészetiileg védett területek adatbázisa.

Az érdeklődő vagy továbbtanuló könyvtáros kollégáknak előzetesen egyeztetett időpontban szívesen megmutatják az IIF szolgáltatásokat, a felmerülő információs igények közvetítését kéri a lehetőségek széleskörű használatának biztosításához.

A délelőtti program zárásaként Gerő Gyula, a *Könyvtári Levelezőlap* szerkesztője a különböző évkönyveket vette számba — adatokkal részletesen illusztrálva — a József Attila Megyei Könyvtár frissen megjelent évkönyve kapcsán. Kiderül, hogy egyre kevesebb intézmény vág neki ennek a fontos tevékenységnek energia- és/vagy pénzühiány okán. Pedig igen fontosak lennének e kiadványok — funkciójuk nem vitatható, és mással nem helyettesíthető.

Majd a könyvtár évkönyvét méltatta.

Délután a Magyar Könyvtárosok Egyesülete Komárom-Esztergom Megyei Szervezete számolt be elmúlt két évről.

Lényegesebb megállapításai a következők voltak.

A szervezet kettős célt tűzött maga elé: egyrészt hozzá kívánt járulni a tagság szakmai ismereteinek bővítéséhez, másrészt lehetőséget akart teremteni tagjainak a kötetlenebb együttlétre. Programjaikat a fentiek alapján szervezték, a következőképpen:

- 1992. június 18-19-én 40 könyvtáros látogatta meg megyénkből a grazi Egyetemi Könyvtárat.

- 1992 szeptemberében egyesületi napot szerveztek, melyen a könyvtári törvény tervezetét vitatták meg. A vendégek Sóron László és Ramháb Mária voltak.

- 1993. április 17. Komárom, Jókai M. Városi Kvt.: taggyűlés, a Szervezeti és Működési Szabályzat elfogadása, majd meglátogatták a Monostori erődöt Ebéd után Lengyel László politológus volt a vendég.

- 1993. szeptember 13.: a könyvtári hét szakmai programja után a szervezet tagjai együtt töltötték a délutánt, eszmét cserélhettek Horváth Tibor MKE elnökkel és egymással.

- 1994. március 7.: továbbképzés a könyvtárosképzésről Tóvári Judit és Csapó Edit közreműködésével.

- 1994. szeptember 19.: tisztújító taggyűlés, az eredményhirdetés után baráti beszélgetés.

A Komárom-Esztergom Megyei Közgyűlés is támogatta munkájukat, 1992-ben 50 000, 1994-ben 60 000 Ft-tal. 1993-ban részt vettek a MKE pályázatán, melyen 40 000 Ft-ot nyertek. Ezt az összeget a számítógépes ismeretek bővítésére, a nyelvtanulás segítésére és Horváth Veronika elnök dániai tanulmány útjának támogatására használták fel.

Több éve segítséget adnak a vándorgyűléseken való részvételhez, az idén ez az összeg 1500 Ft volt fejkenként, melyet 16 fő kapott meg.

Az idei évtől az egyes szekciók érdekesnek ígérkező programjain részt vevő egyesületi tagjaiknak fizetni fogják az útiköltséget és a napidíjat, viszonzásul tagságuk tájékoztatását várják.

A beszámolót vita után a tagság elfogadta. Ezután került sor a tisztújításra.

Az új vezetőség:

Elnök: Horváth Veronika könyvtárigazgató

M.hely: Jókai Mór Városi Könyvtár 2900 Komárom, Pf.: 11.

Lakcím: 2900 Komárom, Tópart 2/A. fsz. 2.

Titkár: Rátvai Miklósné könyvtárigazgató

M.hely.: Városi Könyvtár 2903 Tatabánya, Pf.: 348.

Tagok:

Gyüsi László könyvtárigazgató

M.hely: Móricz Zs. Városi Könyvtár 2800 Tata, Pf.: 34.

Lakcím: 2800 Tata, Bartók Béla út 13.

Herczigné Mlakár Erzsébet kvt.igh.

M.hely: József Attila Megyei Könyvtár 2800 Tatabánya, Pf.: 136.

Pappné Németh Erika csoportvezető

M.hely: József A. Megyei Könyvtár

Lakcím: 2800 Tatabánya, Sárberki ltp. 119.

Ellenőrző bizottság

Elnök: **Kelecsényi Péterné** csoportvezető
M.hely: JAMK Tatabánya Lakcím:
Tatabánya, Banyai I. út 32.

Tagok:

Fogarasi Jánosné
Babits Mihály Városi Könyvtár, Esztergom
Negyelszkiné Frisz Agnes könyvtáros M.hely:
Városi Könyvtár, Tatabánya

Küldöttek:

Rátvai Miklósné titkár
Cseródi Attiláné könyvtárigazgató, Dorog
Szabolcsné Mészáros Éva kvtvezető, Oroszlány

Póttagok:

György Károlyné igh.,
M.hely: Jókai Mór Városi Könyvtár, Komárom
Kristófné Szabó Szerafina könyvtáros, M.hely:
Móricz Zsigmond Városi Könyvtár, Tata

1994. szeptember 21. Tata, Móricz Zsigmond Városi Könyvtár

Az eseménysorozat programjában **Fejős László** betegsége miatt változás történt. Így a tatai városi könyvtárban szerdán délelőtt két előadásra és egy multimédiás bemutatóra nevezhettek be az érdeklődők. Mindkét előadás témája a könyvtárak számítógépes fejlesztése volt, ill. az e téren elért eredményekről hallhattunk beszámolót és láthattunk ízelítőt a multimédiák könyvtári szerepéről. A könyvtárosok érdeklődése — mint az várható volt — közepes méretet öltött, hiszen a téma egyelőre, sajnos, még mindig kissé idegen a könyvtáros gondolkodástól, és a kisebb könyvtárak anyagi helyzete is meghatározó e téren. Ami számunkra elsajátítandó ismeretanyagoknak tűnik, az a tatai Eötvös gimnázium diákjai számára érdekes játék: ezt bizonyította a jelenlévő diákok nagy száma és aktív érdeklődése, amit főleg a multimédiák gyakorlati alkalmazása iránt mutattak.

Fejős László és **Pataki Gábor**, az OSZK két munkatársa a könyvtárak számítógépes ellátottságáról, az OSZK adatbázisairól és számítógépes szolgáltatásairól beszélt.

Előadását Fejős László a könyvtárak számítógépesítésével kezdte, konkrét adatokra támaszkodva felhívta a figyelmet a könyvtárak rossz ellátottságára. A felmérés kitért a számítógép, a számítógépes programok, valamint a hozzáértő szakemberek helyzetére. Mindhárom területen nagyon nagy a lemaradás egy mai átlagos, elfogadható színvonalhoz képest. A felmérés szerint — 59 városi könyvtárban nézve — a könyvtárak zömében 1-5 számítógép található, néhányban azonban még egy sem. Számítógépes hálózattal még harmaduk sem rendelkezik, és számítógépes szakember tekintetében is nagyon rossz az arány. A könyvtárak hasonló számítógépes programokat használnak. Már néhány könyvtárban helytörténeti, sajtóbibliográfiai és egyéb közszolgálati szolgáltatás is van. Több helyen tervezik ilyen jellegű szolgáltatások bevezetését.

Az IIF-nek a könyvtárak támogatásában vállalt szerepe már intenzíven megnövekedett a néhány évvel korábbi induláshoz képest. A könyvtárak pályázatok útján szerezhetnek számítógépes eszközöket, programokat, vagy kedvezményrel vehetnek részt különböző továbbképzéseken. Korábban kifejlesztettek a könyvtárak számára egy könyvtári adatbáziskezelő programot, a TEXTAR-t, melyet már széles körben használnak. Folytatásaként néhány évvel ezelőtt kezdődött el egy integrált könyvtári rendszer, a TEXTLIB fejlesztése. A program megírására az Infoker Kiszövetkezetet bízták meg, akik 1992-re ígérték az elkészültét. Sajnos ez a program még ma sincs teljesen kész, és nincs olyan része sem, melyben elkezdődhetne az adatok feltöltése. Jelenleg egy bizottság felügyeli készültségi fokát. Az ígéretek szerint hamarosan találkozunk egy már megfelelően működő programmal.

Az OSZK-ban kötelempéldányként beérkezett könyvekről már a számítógépen keresztül tájékozódhat az olvasó. Továbbá hasonlóan férhető hozzá az *Időszaki Kiadványok Bibliográfiája* és az OSZK *Nemzeti Periodika Adatbázisa* is — ez utóbbi CD-ROM-on lévő változatban. Az OSZK illetékes osztályain számítógépen keresztül juthatnak információhoz a külföldi folyóiratok katalógusából az érdeklődők, így érhetők el a hungarika információk és a hungarika névkataszterek is. Rendelkezik az OSZK egyéb adatbázisokkal is: Hatályos Jogszabályok Gyűjteménye, ISSN-Iroda Adattára, Pressdok, Hundok.

Külföldi adatbázisok is elérhetők. Például Deutsche Nationalbibliographie 1991, Ulrich's Plus, Books in Print Plus, British National Bibliography. A magyar és a nemzetközi könyvtári szakirodalmat a MANCI tárolja. Folyamatban van a külföldi hungarikumok számítógépes feldolgozása (KATAL). A nagy adatbázisokat CD-ROM változatban érdemes tárolni a tárolókapacitás nagysága miatt.

Azok a nagyobb (elsősorban megyei) könyvtárak, melyek bekapcsolódtak az IIF hálózatba, ezen keresztül érhetik el a fenti adatbázisokat információszerezés céljából. A József Attila Megyei Könyvtár felajánlása alapján minden városi könyvtár elvezetheti a hálózat előnyeit.

A gyakorlatban **Pataki Gábor** mutatta be az adatbázisok működését.

A jelen és a nagyon is közeljövő felvázolása után **Posta Pál**, a MULTIMÉDIA Kft munkatársa tartott élvezetes előadást és bemutatót a multimédiák kifejlesztéséről, a felhasználási területek sokaságáról. Alkalmunk volt látni és hallani, hogy a könyvtári szakma területén is használhatók ezek az eszközök. Mindez irányt mutat a könyvtárak további gépesítése — a jövő felé.

A XXIII. könyvtári napok tatai programjához a gépeket eszközöket a DATAPLAN munkatársai biztosították. Köszönjük.

1994. szeptember 22. Oroszlány, Városi Könyvtár

Az oroszlányi Művelődési Központ és Könyvtár "A közkönyvtár hétköznapijai a változások tükrében" címmel rendezte szakmai tanácskozását

A már a vándorgyűlésen megjelenő meghívó és az ország számos könyvtárát felkereső írásos invitálás eredményeképpen a Sopron, Komárom, Vác, Miskolc, Kiskunhalas, Szekszárd és Szombathely által határolt terület könyvtárosait, Érsekújvár, Vágsellye kulturális életének képviselőit köszöntötték körükben.

A tanácskozást dr. Sunyovszky Károly, Oroszlány polgármestere nyitotta meg. A város múltjának rövid áttekintését követően a jelen városát ajánlotta a hallgatóság figyelmébe, kívánva egyben hasznos tanácskozást és kellemes időtöltést.

A tanácskozás elnöki tisztét betöltő dr. Monostori Imre a vendégek és házigazdák köszöntésén túl megemlékezett a könyvtár 40 éves jubileumáról.

Őt követte bevezető előadásával Györi Erzsébet, az Országos Széchényi Könyvtár Könyvtártudományi és Módszertani Központjának mb. igazgatója, áttekintést adván a ma közkönyvtárát érintő piaccgazdasági környezet kihívásairól, a szakma útkereső kísérleteiről. Előadásában, a könyvtári munka számos területét érintve, nem vitatta, sőt szorgalmazta az adódó lehetőségek szükségszerű kiaknázását, de óva intett átgondolatlan (kiadás), a szakmával összeegyeztethetetlen (rongyolda) lépések megtételéről.

Figyelmeztető jelzésként említette a térítési díjak meghatározásánál a költség-haszon elemzés elmaradhatatlanságát, a könyvtárosok ön- és továbbképzésének kérdését.

Skaliczki Judit, az OSZK Könyvtártudományi és Módszertani Központjának osztályvezetője „A könyvtári szolgáltatások funkcióváltotatása" című előadásával fűzte tovább a megkezdett gondolatsort. Tényként rögzítette, hogy a megváltozott körülményekre az intézményeknek saját feladatrendszerük megváltoztatásával kell reagálniuk.

Szólt arról, hogy az alapvető feladat szem előtt tartása, a használói igények számbavétele és a némi haszonra törekvés hármas kritériumának érvényesülése alapozhatja meg a szolgáltatások funkcióváltását Hangsúlyozottan érintette a szakmai berkekben már többször megvitatott, de a gyakorlatban eltérő alkalmazás miatt ismételten gondot okozó szerzői jog vonatkozó paragrafusait.

A befejező előadás, amelyet dr. Tóth Gyula, a Berzsenyi Dániel Tanárképző Főiskola tanszékvezetője tartott, rövid történeti áttekintés után a ma gyakorlatába vezette be a hallgatóságot

Tájékoztatót a jelenleg létező oktatási formákról (nappali, átmeneti levelezőképzés, másoddiplomás képzés), a közeljövő tervezetéként említette a szakosító továbbképzés és az egyetemi képzés bevezetését

Egyértelműen elmarasztalóan szólt a képzés és a képesítési előírások múltbeli és jelenlegi rendezetlenségéről.

Jogos büszkeséggel említette a főiskola kiterjedt nemzetközi kapcsolatait Stuttgarttal, Koppenhágával, Aberdeennel és Borassal, 1994-től az ún. BOBCATSSS keretében (Barcelona - Oslo - Budapest - Copenhagen - Amsterdam - Tampere - Stuttgart - Sheffield - Szombathely) kötött megállapodást

Az előadásokat követően a könyvtár állófogadásra invitálta vendégeit

A tanácskozás délutánja szakmai konzultációval folytatódott Hozzászólások hangzottak el arról, hogy milyen a könyvtári pályázati rendszer, milyen a felhasználóra orientált szolgáltatás, hogyan lehet gyümölcsöző kapcsolatot kiépíteni fenntartókkal, támogatókkal. A felvetett témák sora számos területet érintett de a beszélgetés gerincét a képzés — előmeneteli rendszer — gyakorlat napi kapcsolódása és problémái adták.

A rendezvény zárásaként A könyvtár "kincsei" címmel kiállítás nyílt (A kiállítás méltatása az 1994. IX. 24-i 24 Óra hasábjain jelent meg.)

A beszámolókat írták:

Czékmány Péter
Horváth Veronika
Pappné Németh Erika
Schenk Lászlóné
Schmidt József
Szabolcsné Mészáros Éva

Könyvtáraink életéből

Húsz éves a tatabányai Szinnyei Kör

A József Attila Megyei Könyvtárban 1974 szeptember 9-én, a III. Komárom Megyei Könyvtári Hét keretében (napjainkban e sorozat 23. alkalommal került megrendezésre) alakult meg klubunk. Szándéka szerint a „könyvvel való ismerkedés fórumává” kívánt lenni. "A könyv szeretete akkor válik teljessé, ha ismerjük születésének körülményeit" — nyilatkozta a vállalkozás megindításakor az akkori szervező-vezető, Koger Tamás. (*Dolgozók Lapja*, 1974. aug. 29. 4.1.) „...a lakosság kulturális ellátása a meglévő intézményektől a hagyományosnál gazdagabb, a kapcsolódó területekre is kiterjedő figyelmet kíván meg." Ez „átmenetileg különleges feladatkört” jelölt meg a könyvtár számára. (*Komárom Megyei Könyvtáros*, 1975.25. sz. 22.1.)

Akkor talán senki nem gondolta volna, hogy ez az "átmenetiség" húsz évig fog tartani. Ennek okai között a változásokhoz való igazodás képessége és a hagyományok megtartása közötti arány újragondolásának, valamint az érdeklődés ébrentartásának, megmaradásának volt fő szerepe. Öt év után a kör új gazdája, Tapolcainé Sáray Szabó Éva már tematikai bővülésről számolt be. A könyvgyűjtés, a bibliofília egyes speciális területeit felölelő előadások után helytörténeti témájú összejövetelekkel színesítették a palettát. „Kísérletezés volt — és merész kísérletezés — egy hagyományok nélküli városban, amelynek egységét még területi széttagoltsága is nehezíti, olyan klubot létrehozni és életben tartani, amely tartalmát illetően sem hagyományos." (*Komárom Megyei Könyvtáros*, 1980.1. sz. 43-44.1.)

A működés első tíz évét önálló füzet ismertette: *Tíz éves a tatabányai Szinnyei Kör 1974-1984*. (Tapolcainé Sáray Szabó Éva) Tatabánya, 1984. E sorok írója, „az ifjú kolléga” nem sokkal ezt követően kapta a megtisztelő feladatot, hogy folytassa a megkezdett utat, fejlessze, gondozza a Megyei Könyvtár több hasonló kezdeményezése közül az egyik legidőtállóbb klub működését. Az egyenletes minőségi színvonalat tartva ismét változatosabbá kellett tenni a programokat, a tartalmat. A megkezdett irányban haladni: fejleszteni az olvasási kultúrát, de kevésbé speciális programokkal szolgálni a könyvet szerető, egyre kevesebb olvasót.

A rendszerváltás, -változtatás korában megpróbáltunk minden értékes művet bemutatni. Ez továbbra is alapelv marad: csak minőségi irodalmat, neves előadókat. Részletes bemutatásra nincs mód és hely, így csak néhány jól sikerült előadás, beszélgetés témáját villantom fel, ha mégoly szubjektívan is. Bibliofília, könyvgyűjtés: asztrológiai, vadász- és gasztronómiai könyvek és gyűjtésük. Helytörténet: a THAC története, beszélgetés neves megyei kutatókkal. Új műfajként a sorozatok, történelem és művelődéstörténet: például *Erdély története I-III.*, *Magyarok Európában I-III.* című e könyvek bemutatói. Továbbá A századforduló képzőművészeti, zenei és irodalmi élete; A szamizdat irodalom Magyarországon; 1956 röplapjai és plakátjai; Konceptios perek, politikai gyilkosságok a Szovjetunió történelmében szerepelt a programban. Pedagógusoknak, diákoknak szolt az 1992-ben megjelent középiskolai IV. osztályos történelem tankönyv körüli vitákat felvillantó beszélgetés a szerkesztővel. A *Magyarország miniszterelnökei 1848-1990* című könyv bemutatója rögtön a pesti sajtópremier után itt volt Tatabányán.

A történelmi örökség vállalása, annak jobb megértése és megismertetése jutott kifejezésre névadónk, a komáromi születésű tudós bibliográfus halálának 75. évfordulójára írt megemlékezésben is. Címe: "Megmenteni a múltat a jövő számára" — mottója volt e jeles életműnek, és az lehet, ha némileg más tartalommal, körünknek is. „Megmenteni”, közkincsé tenni, propagálni azokat az értékes írásműveket, melyek által teljesebb lehet életünk — műveltségünk.

Hogyan tovább? Kell-e tovább?

Folytatni kell, bár a nehezedő körülmények között nem könnyű a megkezdett úton továbbhaladni. Úgy gondolom, hogy a Szinnyei Körnek nemcsak volt, de van is helye Tatabánya művelődésében.

Az elmúlt tíz évben 70 alkalommal jöttünk össze, a megelőző időszaknál kissé kevesebb érdeklődővel. Az esetek többségében alkalmi kiállítással, dedikálással, szemléltetéssel egészítettük ki könyvbarátoknak szóló programjainkat. Rendszeresen hírt adtunk és cikkekben foglaltuk össze, magnószalagra vettük az előadásokat, beszélgetéseket Ebben segített a *Dolgozók Lapja* és utódja, a *24 Óra*.

Reméljük, hogy továbbra is jó lesz az együttműködés.

Köszönjük a városi önkormányzat szerény, de fontos anyagi támogatását. Erre és az érdeklődők szíves megjelenésére továbbra is számítunk. Bízunk benne, hogy itt nagy hagyományúnak számító ismeretterjesztő könyvpremierjeink iránt *tényleg érdeklődők*, ha kevesebben is, de felkeresnek bennünket hétfő délutánonként a Szinnyei Kör rendezvényein.

Horváth Géza

*

A történeti művek iránti érdeklődés a komáromi Jókai Mór Városi Könyvtár gyermekrészlegében

A gyerekek történeti művek iránti érdeklődését vizsgáló felmérés nálunk, a Jókai Mór Városi Könyvtár gyermekrészlegében sajátosan alakult Az első vizsgálati hét időszakára esett a Komáromban ekkor megrendezett Komáromi Napok eseménysorozata, amely rendezvényeivel egyrészt elvonta a gyerekek figyelmét a könyvtárról, sok színes programot kínálva nekik, másrészt ennek keretén belül nálunk is volt egy rendezvény, amely a gyerekek történelmi érdeklődésére épített.

Maga ez a rendezvénysorozat is bizonyos történelmi hangulatot teremtett a városban, ugyanis az 1848/49-es szabadságharc évfordulójához és a dicsőséges komáromi csatához kapcsolódott A két Komárom (a szlovákiai és a magyar) együtt szervezte a programokat. Az idén részesei lehettünk például tudományos tanácskozásnak a szabadságharcról, fióklevéltár avatásának, városunk szülöttéről, Jókai Mórról tartott előadásnak.

A gyermekkönyvtár kapcsolódott a Csokonai Művelődési Központ Kisgalériájában megnyitott kiállításhoz, amelynek címe: "komáromi huszárok". Vetélkedőt rendeztünk, amelyen játékos formában elevenítettük fel a huszárok mindennapjait: a tábori élettel kapcsolatos dolgokat, a huszárok ruházatát, viseletét, fegyverzetét.

A vizsgálat során a többi vizsgálatot végzőtől függetlenül elemeztük azt a kérdést, hogy a gyerekek történeti érdeklődése

Válogatás a megyei évfordulónaptárból

- November 2. 515 éve született ESTEI Hippolit.
6 évesen nevezte ki esztergomi érsekké Mátyás király.
80 éve született KÓNYA Lajos.
Költő, Tatabányán és Oroszlányon tanított.
- November 3. 80 éve született VÉRTES László.
ősrégész, a vértesszöllősi előember felfedezője.
- November 7. 135 éve halt meg TAKÁCS Bernát Antal.
Bencés pap és tanár volt Komáromban és Esztergomban.
- November 9. 150 éve született KACZ Lajos.
Városi tanácsos és a *Komáromi Lapok* munkatársa volt.
- November 13. 115 éve halt meg SCHWARCZEL József Esztergom megye főorvosa volt, a város díszpolgára.
30 éve halt meg LÉVAI Andor.
Építésmérnök volt, az oroszlányi lakótelep tervezője.
- November 14. 155 éve született MASZLAGHY Ferenc. Esztergomi prépost-kanonok, püspök, egyházi író volt.
- November 19. 105 éve halt meg SZABÓ Béla.
A *Tata-Tóvárosi Híradó* szerkesztője volt.
- November 20. 70 éve halt meg FRAKNÓI Vilmos.
Történetíró volt, 1865-70-ben az esztergomi papnevelő tanára.
- November 21. 25 éve halt meg HOLLÓ Kornél. Esztergomban működő szobrász volt.
- November 26. 120 éve született REHLING Konrád.
Bányamérnök volt a MÁK Rt. szolgálatában, ő indította meg az oroszlányi szénmedence termelését.
- November 28. 250 éve halt meg KOCSI (Major) István. Lelkész, püspök volt Szőnyben, Tatán, Naszályon.
- December 2. 100 éve halt meg VITNYÉDI NÉMETH István. Költő, író, 1927-től 1946-ig Ácson volt plébános.
- December 8. 115 éve született GALDI Marcel.
A Tatai Cserép- és Téglagyár alapítója. (1918).
- December 10. 110 éve halt meg SEYLER Károly.
Zeneszerző, főszékesegyházi karnagy volt Esztergomban.
- December 11. 100 éve halt meg HALASI István.
Tanár, költő, 1849 után írta a Komárom megyei tudósításokat.
- December 15. 240 éve született KUNY Domokos. Keramikus, a tatai fajanszgyár vezetője volt.
- December 17. 145 éve született CSORBA Géza. Ügyvéd, újságíró volt komáromi lapoknál.
180 éve született TÓTH Lőrinc. Író, jogász. Komárom képviselője 1848-ban.
295 éve született TORKOS JUSTUS János. Komárom, később Esztergom vármegye orvosa.
- December 19. 135 éve született GHYCZY Rafael.
Komárom megyei alispán és országgyűlési követ.
- December 22. 20 éve halt meg HÁMORI Vilmos. Mérnök volt a Dorogi Szénbányáknál.

- December 24. 160 éve született SARKADY István.
Hírlapíró, szerkesztő (*Esztergom, Esztergom és Vidéke*)
- December 26. 175 éve született HOLLOSY Jusstinián.
Bencés pap és tanár Esztergomban.

Hírek a Könyvtáros Tanárok Egyesületének életéből

Új tanévet kezdett a Könyvtáros Tanárok Egyesülete is, melynek évindító megbeszélését szeptember 28-án tartották a Komárom-Esztergom Megyei Pedagógiai Intézetben. A napirendben az 1994/95. tanév iskolai könyvtári feladatai, a "Bod Péter" könyvtárhasználati verseny és egyebek szerepeltek. Szó volt arról, hogy az iskolai könyvtárak adatlapjait ki kell egészíteni a legújabb adatokkal, a változásokat jelezni kell, hogy a Pedagógiai Intézet naprakész információkkal segíthesse a könyvtárosok és az önkormányzatok munkáját

Szükség lesz a könyvtárak működési szabályzatainak átdolgozására, amit egy részletes tájékoztató jellegű megbeszélés fog segíteni. Az éves tervben szerepel még többek között az október 19-én megrendezendő olvasás, szövegértés konferencia, a számítógépes könyvtári nyilvántartás bevezetése, multimédia bemutató.

Készülnek a könyvtárosok a "Bod Péter" könyvtárhasználati versenyre, amelyet a Művelődési és Közoktatási Minisztérium az országos Közoktatási Szolgáltató Irodával közösen hirdetett meg az 1994/95 tanévre. A háromfordulós verseny országos döntője 1995. március 14-15-én lesz.

Örömmel fogadták a könyvtárosok az OKSZT által megjelentetett *Könyvtárhasználat* című folyóiratot, amelynek előfizetési megrendelőlapját is megkapták. Bizonyára sokat segít majd valamennyiünk munkájában, illetve lehetőséget is teremt publikációk megjelentetésére és tapasztalataink átadására.

Tanczerné Jakus Emőke

Állandó tudósítónk:

Cserődi Attiláné — Arany János Városi Könyvtár, Dorog
György Károlyné — Jókai Mór Városi Könyvtár, Komárom
Kovátsné Várady Eszter — Babits Mihály Városi Könyvtár, Esztergom
Schenk Lászlóné — Móróczi Zsigmond Városi Könyvtár, Tata
Sütőné Lohner Kornélia — Városi Könyvtár, Nyergesújfalu
Szabolcsné Mészáros Éva — Városi Könyvtár, Oroszlány
Takács Anna — Városi Könyvtár, Tatabánya

A kéziratokat, híreket, eseményeket minden páros hónap 1. napjáig kérjük és várjuk!

Köszönettel: a szerk.

Kiadja a József Attila Megyei Könyvtár, Tatabánya. V., Fő tér 2. sz. Felelős kiadó: dr. Monostori
Imre igazgató. Felelős szerkesztő: Schmidt József. Tb.MK.S- 63/94.